

Gaat Sylvester weg of loopt hij
weg?
De multimodale uitdrukking van
motion events in het Nederlands

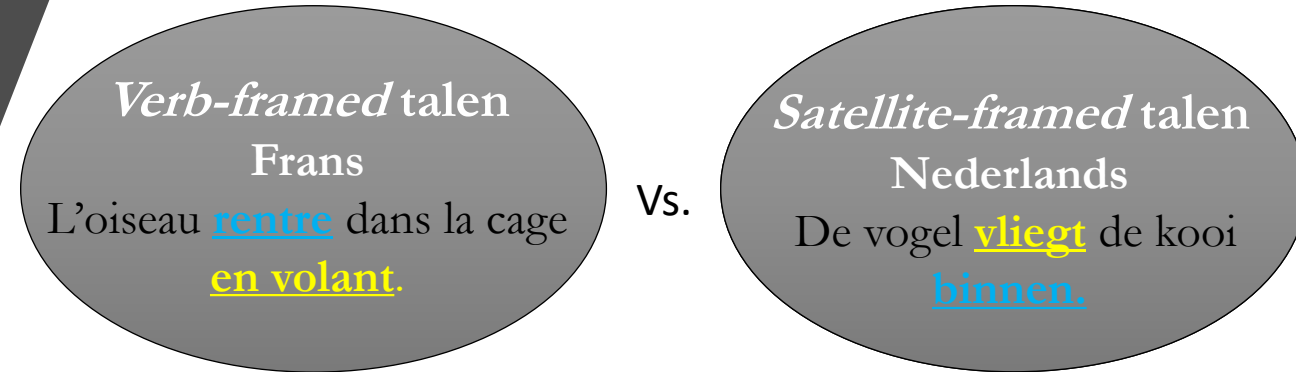
Christina Piot – Christina.piot@uliege.be

CAANS 2022 – 15 mei 2022

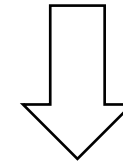

Inleiding

De linguïstische uitdrukking van *motion events*

Co-speech gebaren

De typologische verschillen tussen *verb-framed* en *satellite-framed* talen worden in gebaren weerspiegeld

Structuur van de presentatie

1. Theoretische achtergrond
2. Methode
3. Resultaten
4. Discussie & Conclusie
5. Vervolgonderzoek

1. Theoretische achtergrond

1.1. Motion events

1.1.1. Componenten

Figuur – Grond – Pad – Manier

1.1.2. Types

Self-propelled motion events

Caused motion events

Caused location events

Location events

1.1.3. Het Nederlands als *satellite-framed* taal

Weggaan vs. weglopen

Heen en terug gaan vs. heen en terug lopen vs. ijsberen

1. Theoretische achtergrond

1.2. Thinking for speaking (Slobin)

- Zwakke versie van de linguïstische relativiteit
- Typologische verschillen in hoe semantische domeinen zoals *motion events* lexicaal en syntactisch uitgedrukt worden (Talmy, 1985, 2000; Slobin 1991)
- Een kind dat zijn/haar eerste taal verweeft, leert een specifieke manier om te denken om te spreken. (Slobin, 1991)
- Door de grammatica en het lexicon te leren,
 - krijgen kinderen een *framework* om de evenementen, hun gedachten en gevoelens uit te drukken
 - worden hun uitingen begeleid als zij het online denkproces dat verbonden is met spraak, aangaan. (Stam, 2010)

1. Theoretische achtergrond

1.3. Motion events – Co-speech gebaren – Thinking for speaking

- Onderzoek naar *motion events* om de *thinking for speaking* hypothese te testen
 - Linguïstische beschrijvingen
 - Multimodale uitdrukking
- Observaties (overzicht in Stam, 2010)
 - Verschillen tussen *Verb-framed* en *satellite-framed* talen
 - Meer bepaald: Engels vs. Spaans (Slobin, 1991, 1996a, 1996b, 2003)
 - Spaanstaligen: staten en scène
 - Engelstaligen: processen en opsomming van pad-componenten
 - Synchronisatie tussen spraak en gebaren (McNeill & Duncan, 2000)
 - Spaans: werkwoord vs. Engels: satelliet
 - Manier in gebaren: als niet in spraak (Spaans) vs. ook in spraak (Engels)
 - Het belang van manier verzwakken vs. versterken in S-talen (McNeill 2005)

1. Theoretische achtergrond

1.3. Types co-speech gebaren

Figuur 1: **Beats**

Figuur 2: **Pragmatisch gebaar**

Figuur 3: **Deiktisch gebaar: Locatie**

‘Dus een man van de <> *een arbeider van de zoo komt’ (CLIL1)

‘En dan stopt het’ DU4

‘Tweety en die kat zijn op een muurtje’ (DU1, F9)

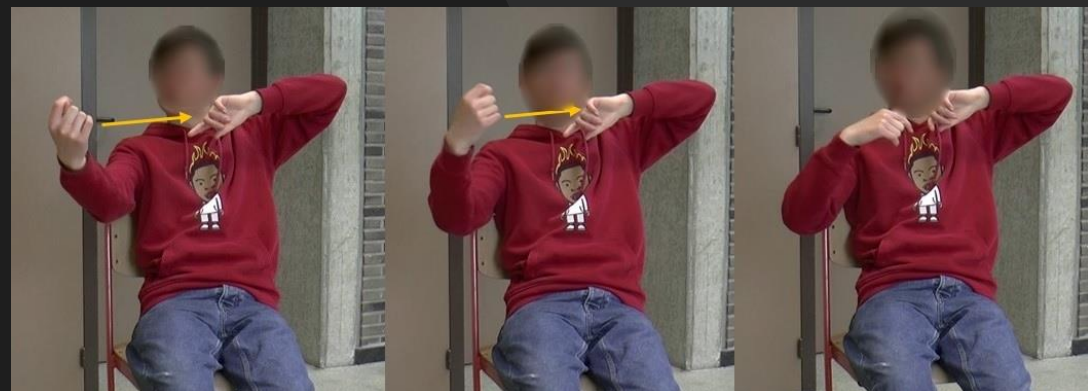
Iconische gebaren

Figuur 4 : **Manier**

‘En **gaat** daarmee **naar de leeuwenkooi**’
(DU11, ME33 + ME34)

Figuur 5 : **Pad**

‘En dan ziet ie in één keer de kat **op Tweety** afkomen.’ (DU10, F9)

Figuur 6 : **Grond**

‘Die werden ge *gevoed zeg maar **uit die / dingen**.’ (DU3, ME36)

Figuur 7 : **Manier en Pad**

‘Dan **loopt** de kat efkes te **ijsberen** voor de kooi’
(DU4, ME26)

1.4. Onderzoeksvragen

-
- 1) Hoe combineren Nederlandstalige moedertaalsprekers de semantische componenten manier en pad in hun spraak als ze *motion events* uitdrukken?

 - 2) Welke types gebaren komen voor als Nederlandstalige moedertaalsprekers *motion events* beschrijven?

 - 3) Welke semantische componenten komen in de deiktische en iconische gebaren van Nederlandstalige moedertaalsprekers voor?

 - 4) Hoe worden deze semantische componenten verspreid over de twee kanalen ?

 - 5) Met welke talige eenheden komen de substantieve (i.e. deiktische en iconische) gebaren van Nederlandstalige moedertaalsprekers?

2. Methode

2.1. Taak

Navertellen van videofragmenten uit een aflevering van de animatieserie *Tweety & Sylvester*

2.2. Proefpersonen

9 Nederlandstalige moedertaalsprekers

2. Methode

2.3. Analyse

Spraak	
Werkwoord	Neutraal/Manier/Pad/ Manier en pad/ Manier en pad (prefix)
Satelliet	Manier/Pad/Locatie
Constructie	b.v. MannerV + PathS

Gebaren	
Type	Iconisch/ Deiktisch/Metaforisch/ Pragmatisch/ <i>Beat</i>
Semantische component(en) in substantieve gebaren	Manier/Pad/Grond/Ma nier en Pad/Locatie

- **Synchronisatie** tussen de substantieve gebaren en de linguïstische eenheden
- **Multimodale constructies**

3. Resultaten

3. Resultaten

“Oké dus dan <> komt het vogeltje op een soort heel langere muur en die kat **stond** daar ook op en dan **lopen** die heel die muur af en op het einde van de muur **springt** de kat er af en gaat het vogeltje zeg maar een beetje **vliegen** <> tot op een gegeven moment je een **waterplas** ziet [...]. Die **valt** in het water.”

DU11, F9

3. Resultaten

3. Resultaten

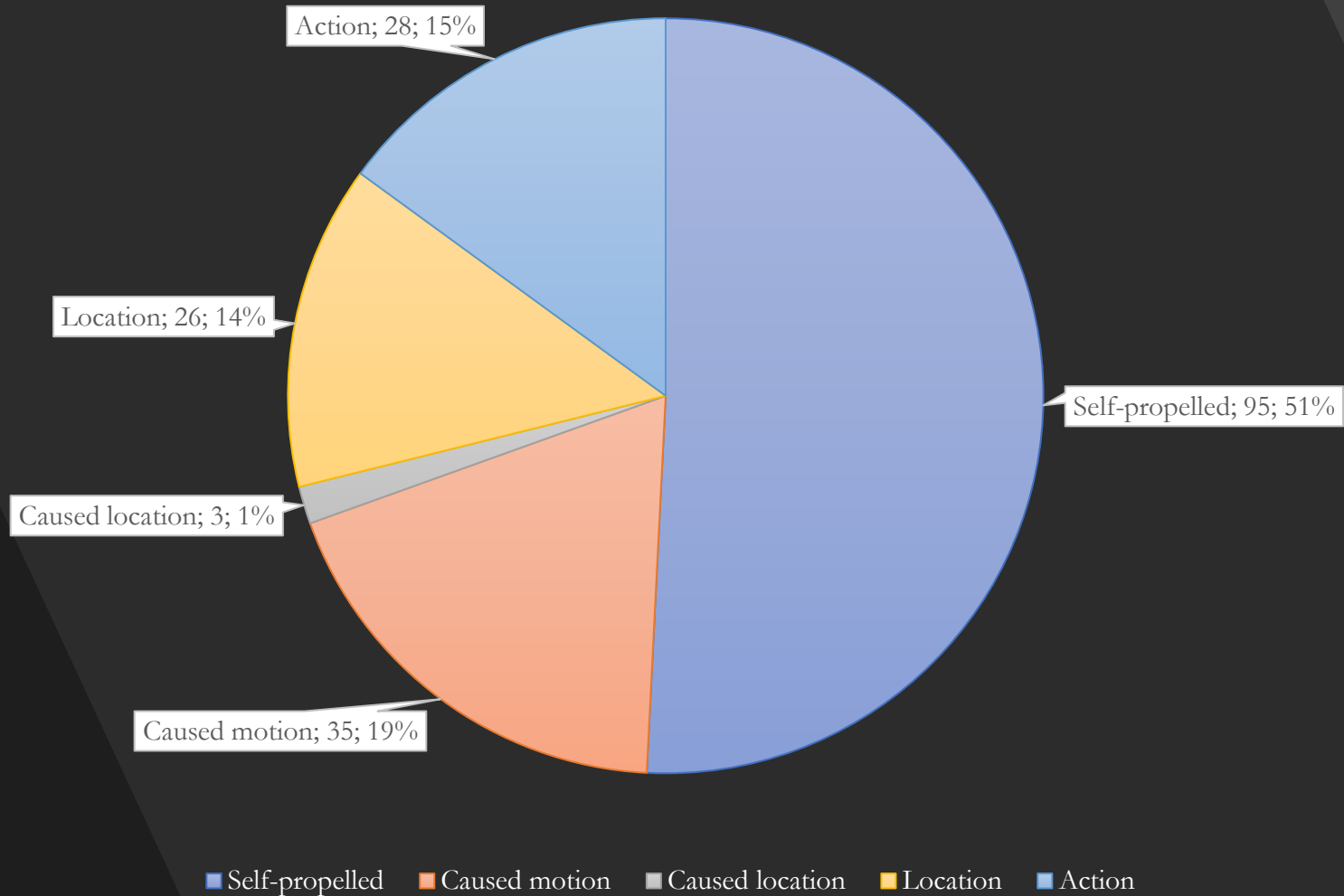

‘Dan **komt** er een man met een blauwe pet en **duwt** die koets **verder** en <> **komen die bij de *bij de kooi van de tijgers [...].** Dan **zit iemand biefstukken naar de tijgers te gooien** en dus *en dan **gooit** ie ook opeens de kat in de kooi van de tijgers.’

(DU10, F5)

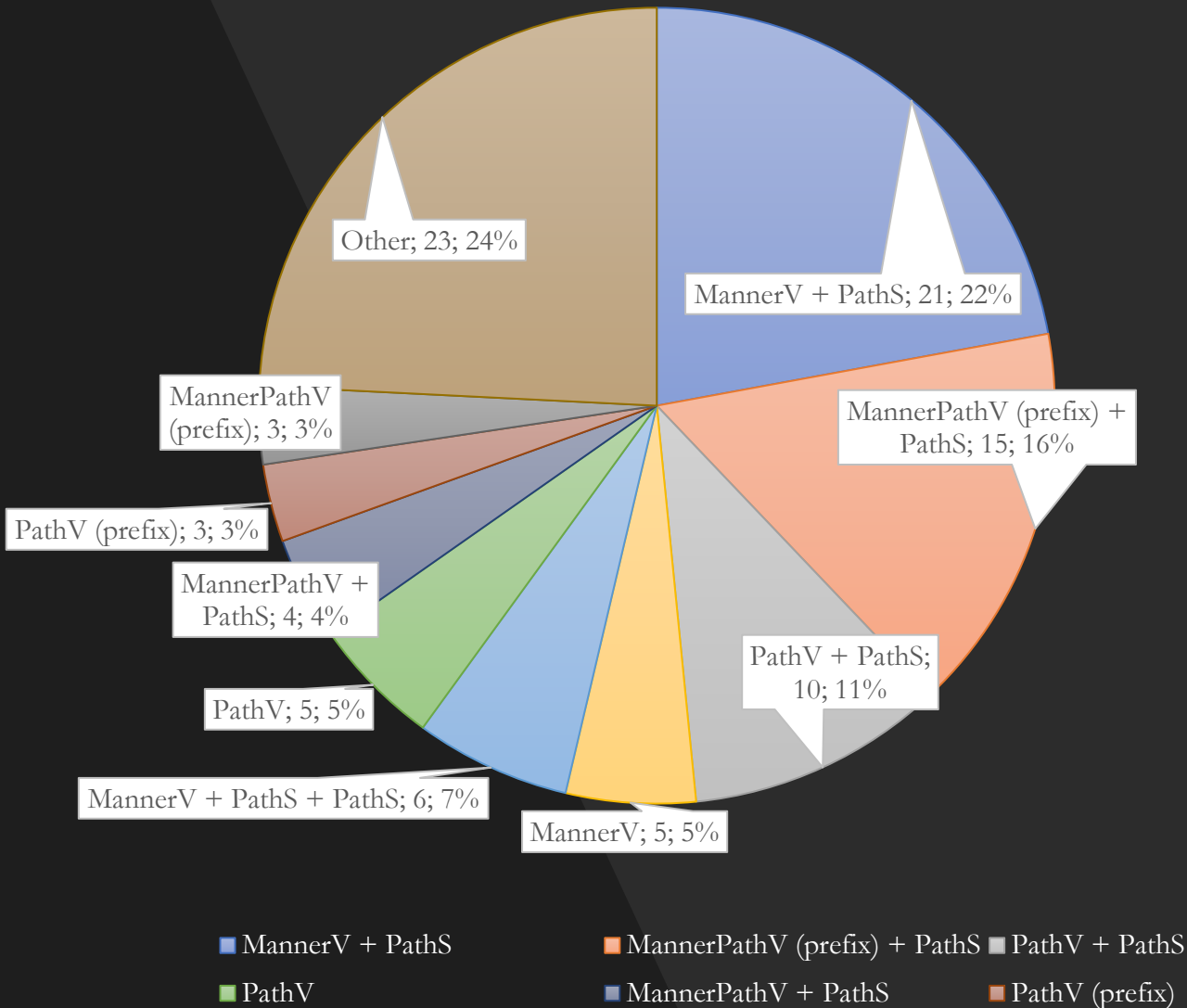
3. Resultaten

Figuur 8 : Types evenementen

3. Resultaten

Figuur 9 : Constructies gebruikt om *self-propelled motion events* te beschrijven

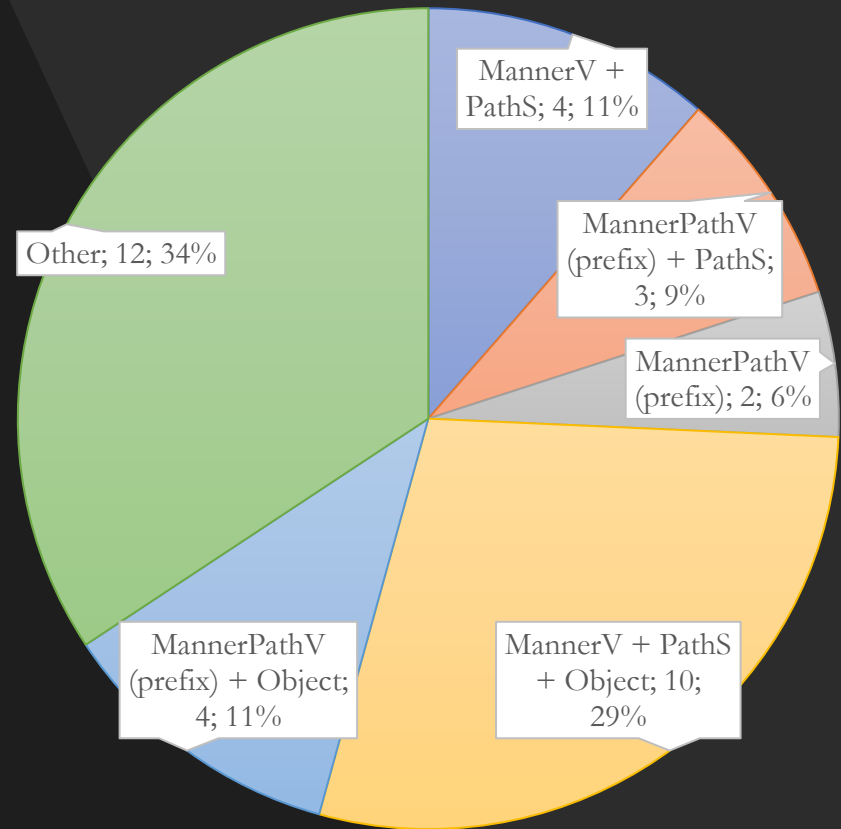

Voorbeelden

- (1) Hij is **op en neer** aan het **lopen**. (DU1, F4, ME26)
- (2) De kat **rent achter het vogeltje aan**. (DU6, F9, ME69)
- (3) Het vogeltje werd **achternvolgd** door de kat **op een muur**. (DU9, F5, ME65)

3. Resultaten

Figuur 10: Constructies gebruikt om *caused motion events* te beschrijven

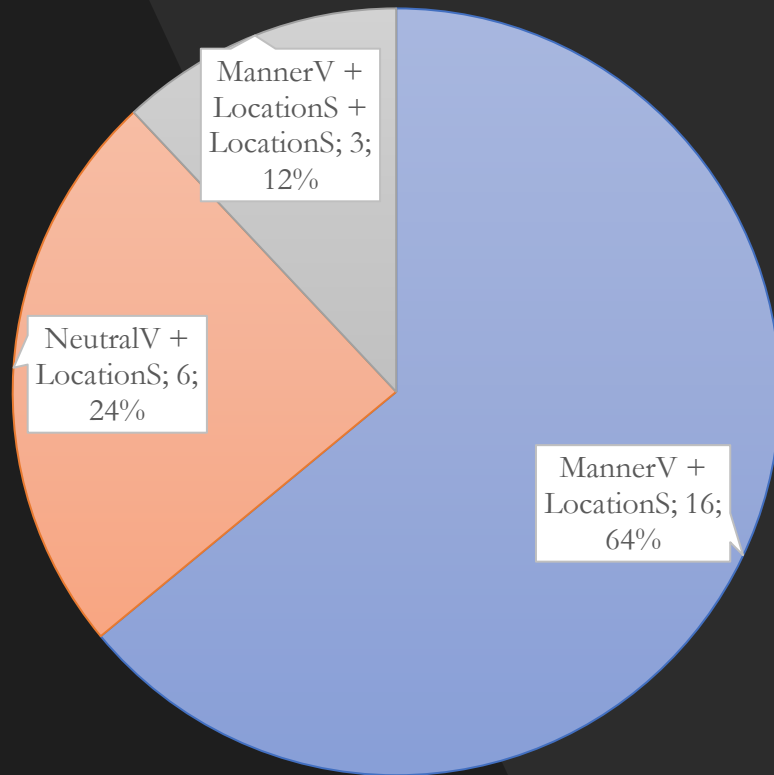

Voorbeelden

- (4) En dan **gooit** ie ook die kat **daar** ook **in**. (DU1, F5, ME37)
- (5) En dan **gooit** die dat vlees **naar de tijgers**. (DU2, F5, ME36)

3. Resultaten

Figuur 11: Constructies gebruikt om *location events* te beschrijven

■ MannerV + LocationS ■ NeutralV + LocationS
■ MannerV + LocationS + LocationS

Voorbeelden

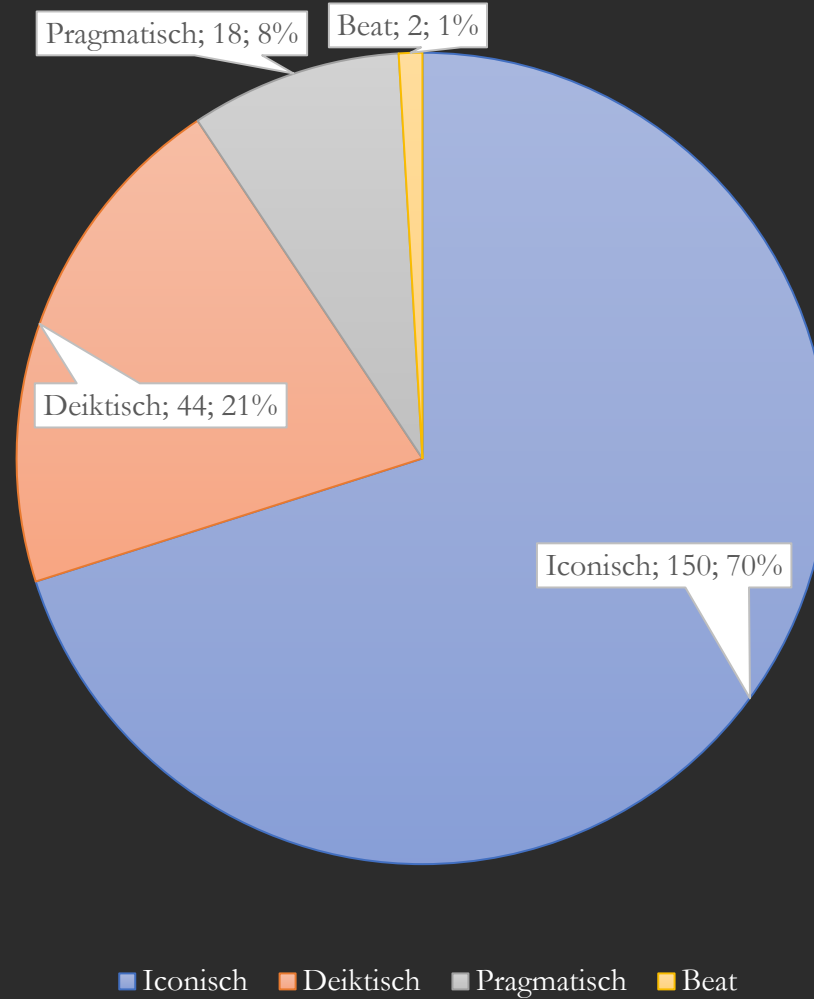
(6) De vogel **zit** nog altijd **in die boom van boven**. (DU4, F4)

(7) Maar het vogeltje blijft **daar staan** (DU8, F4)

(8) En die **zijn** zo in da water. (DU3, F9)

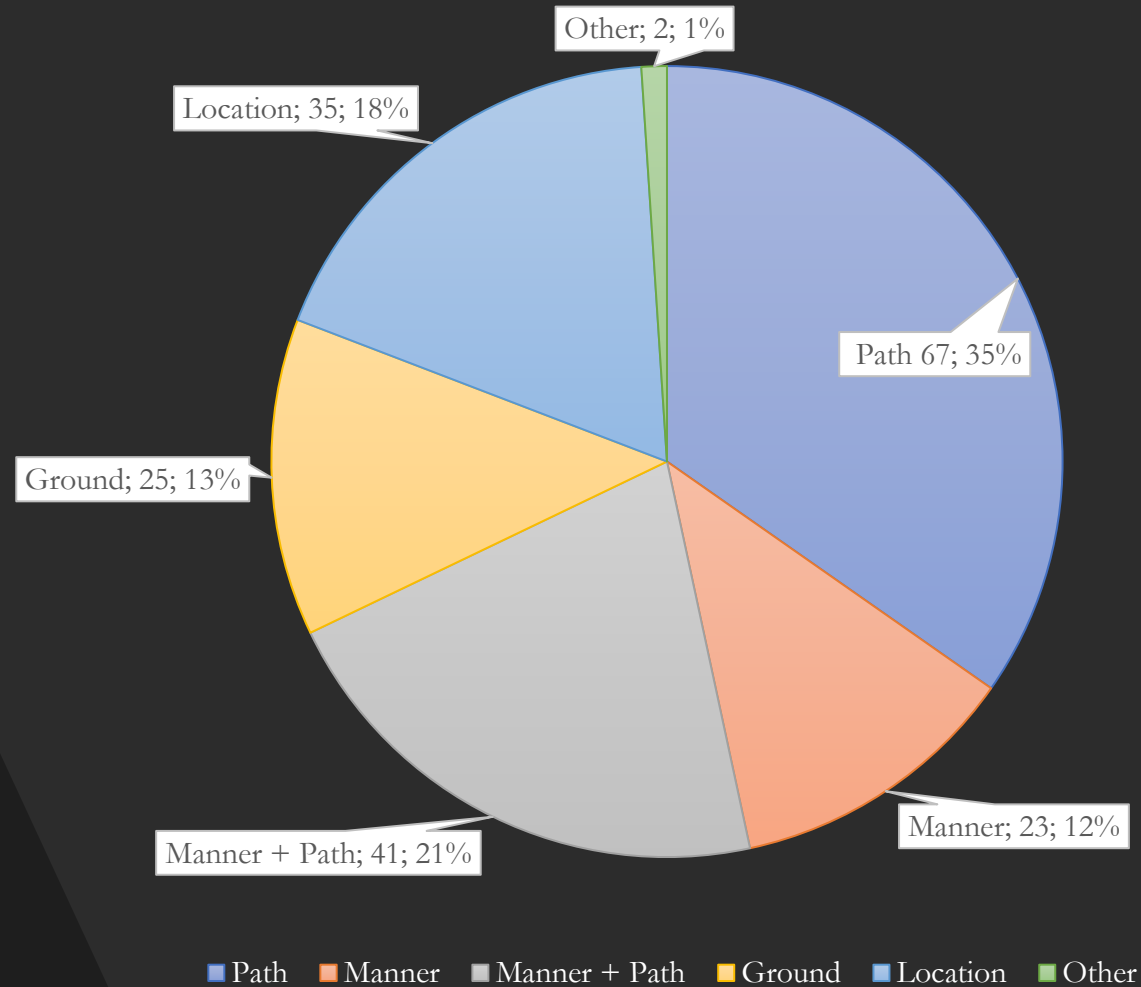
3. Resultaten

Figuur 12: Types gebaren

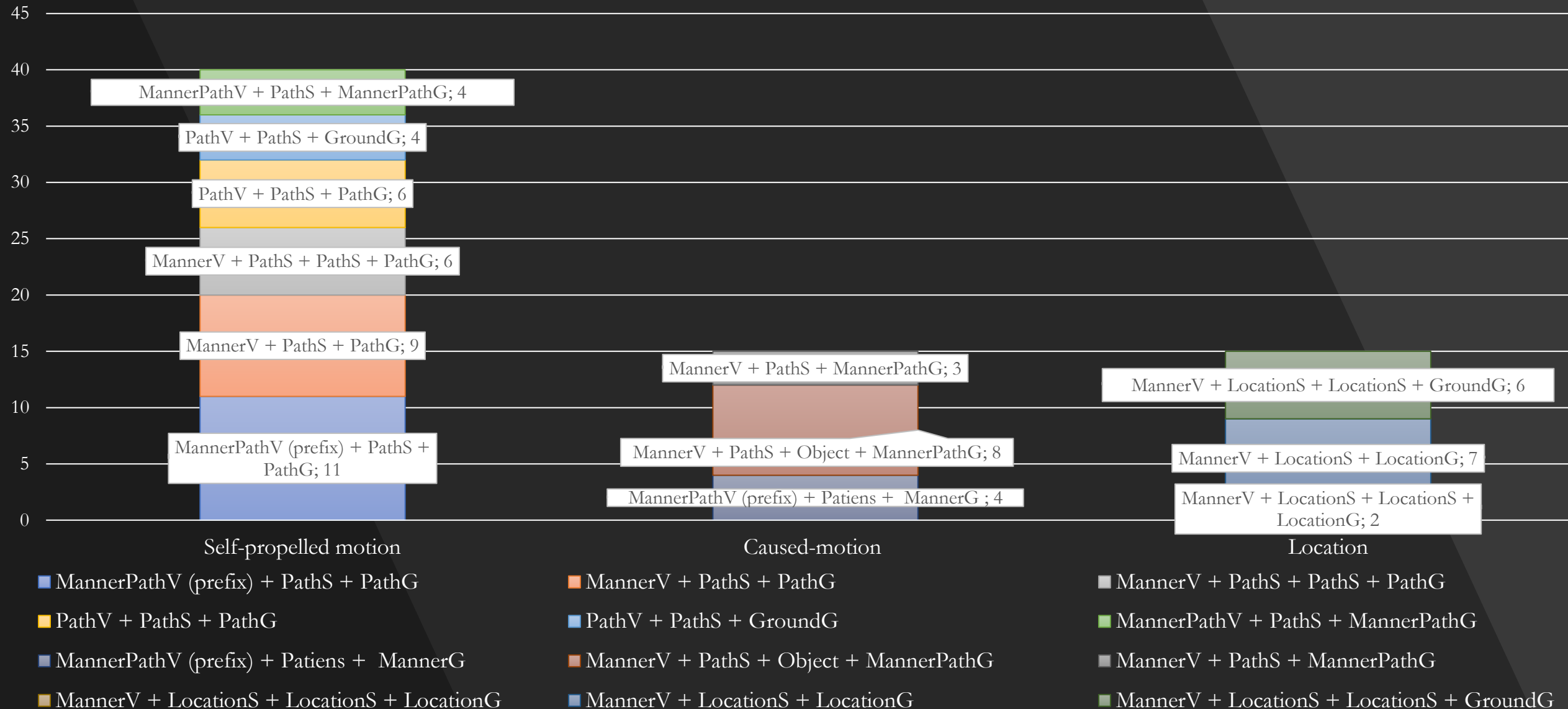
3. Resultaten

Figuur 13: Semantische componenten in de substantieve gebaren

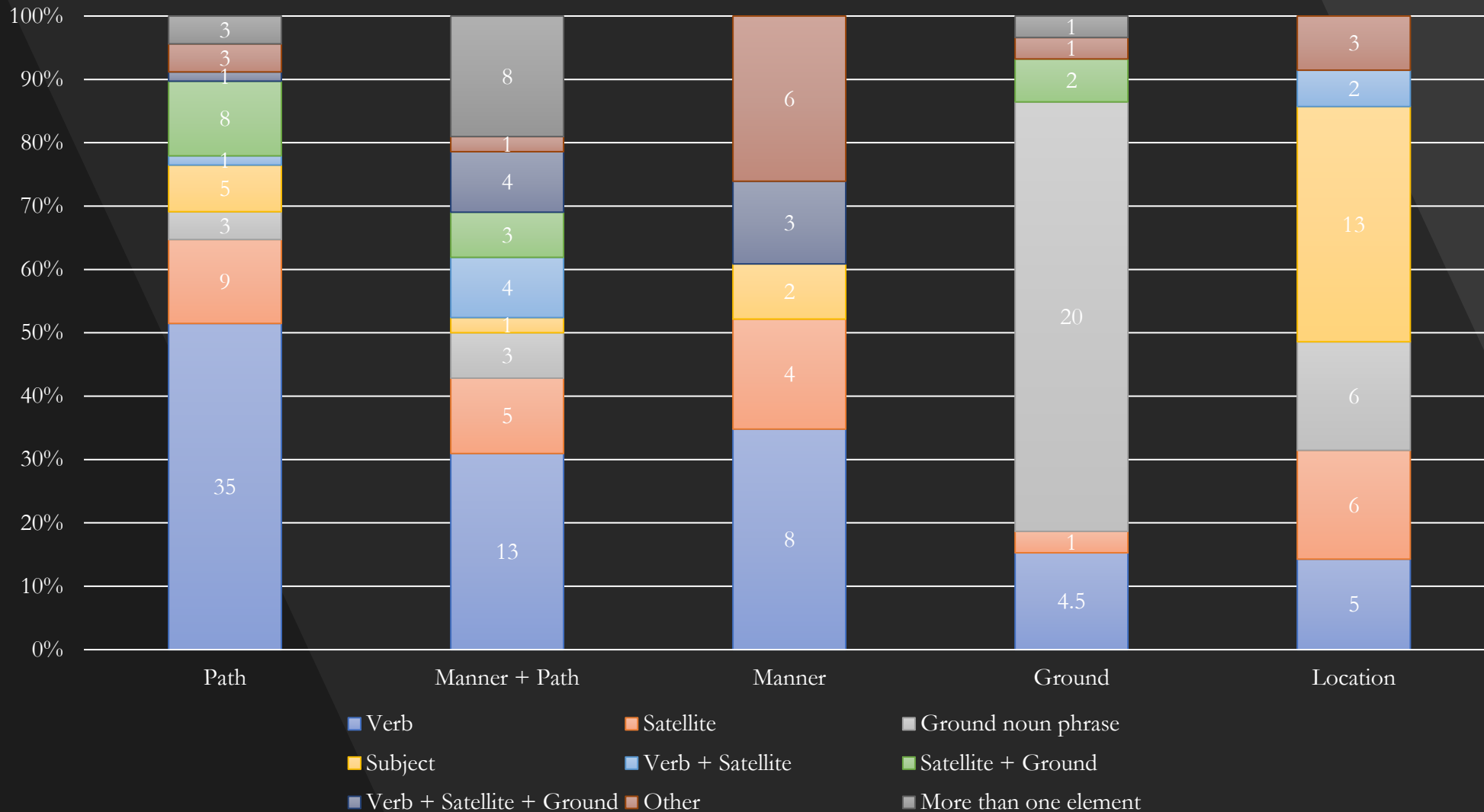
3. Resultaten

Figuur 14: De frequentste multimodale constructies

3. Resultaten

Figuur 15: Synchronisatie tussen de substantieve gebaren en talige eenheden

4. Discussie & Conclusie

- Staten toch vaak beschreven in het Nederlands >< in het Spaans (Slobin 1991, 1996a, 1996b, 2003)
- ManierWW, PadS, PadG (// Alferink (2015)) en ManierPadG
- *Self-propelled motion events*
 - ManierPadWW (prefix) + PadS + PadG & ManierWW + PadS + PadG
- *Caused motion events:*
 - ManierWW + PadS + O + ManierPadG
- *Location events:*
 - ManierWW + LocatieS + LocatieG
- Synchronisatie:
 - Hangt van de semantische componenten gecodeerd in de gebaren af
 - Pad: werkwoord (>< Engels (satelliet) (Slobin 1991, 1996a, 1996b, 2003))
 - ManierPad: werkwoord (in mindere mate)
 - Manier: werkwoord
 - Grond: grond
 - Locatie: onderwerp

5. Vervolgonderzoek

- Analyse van meer gegevens: nodig
- Vergelijking met het Frans: de verschillende *thinking for speaking* patronen verder specificeren
- Tweede taal?
 - Verschillende patronen van *thinking for speaking* in T1 en T2 = nodige herstructurering om T2 te beheersen (Stam 1998, vermeld in 2010)
 - Multimodale patronen van T2 leren/verwerven (Stam 2006)
 - Gebaren geven ook informatie over het *thinking for speaking* patroon en dus ook over de overgang van *thinking for speaking* in T1 naar *thinking for speaking* in T2 (Stam 2006)
- ➔ De uitdrukking van *motion events* in het Nederlands als tweede taal

Bedankt voor jullie
aandacht !

Referentias

Alferink, I. (2015). *Dimensions of convergence in bilingual speech and gesture*.
<http://hdl.handle.net/2066/141359>

Alibali, M. W., Kita, S., & Young, A. J. (2000). Gesture and the process of speech production: We think, therefore we gesture. *Language and Cognitive Processes*, 15(6), 593–613. <https://doi.org/10.1080/016909600750040571>

Brown, A., & Chen, J. (2013). Construal of Manner in speech and gesture in Mandarin, English, and Japanese. *Cognitive Linguistics*, 24(4), 605–631. <https://doi.org/10.1515/cog-2013-0021>

Cassell, J., McNeill, D., & McCullough, K.-E. (1998). Speech-Gesture Mismatches: Evidence For One Underlying Representation Of Linguistic & Nonlinguistic Information. *Pragmatics & Cognition*, 6(2), 24.

Gullberg, M. (2010a). Language-specific encoding of placement events in gestures. In J. Bohemeyer & E. Pederson (Red.), *Event Representation in Language and Cognition* (pp. 166–188). Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511782039.008>

Gullberg, M. (2010b). Methodological reflections on gesture analysis in second language acquisition and bilingualism research. *Second Language Research*, 26(1), 75–102.
<https://doi.org/10.1177/0267658309337639>

Kendon, A. (1980). Gesticulation and speech: Two aspects of the process of utterance. In M. R. Key, *The Relationship of Verbal and Nonverbal Communication: Contributions to the sociology of language* (pp. 207–227). Mouton Publishers.

Kendon, A. (1994). Do Gestures Communicate?: A Review. *Research on Language and Social Interaction*, 27(3), 175–200.

Referentias

Kendon, A. (1995). Gestures as illocutionary and discourse structure markers in Southern Italian conversation. *Journal of Pragmatics*, 23(3), 247–279.
[https://doi.org/10.1016/0378-2166\(94\)00037-F](https://doi.org/10.1016/0378-2166(94)00037-F)

Kendon, A. (2004). *Gesture: Visible action as utterance*. Cambridge University Press.

Kita, S., & Özyürek, A. (2003). What does cross-linguistic variation in semantic coordination of speech and gesture reveal?: Evidence for an interface representation of spatial thinking and speaking. *Journal of Memory and Language*, 48(1), 16–32.
[https://doi.org/10.1016/S0749-596X\(02\)00505-3](https://doi.org/10.1016/S0749-596X(02)00505-3)

McNeill, D. (1985). So You Think Gestures Are Nonverbal? *Psychologica Review*, 92(3), 350–371.

McNeill, D. (2005). *Gesture and thought*. University of Chicago Press.

McNeill, D. (2006). Gesture and Communication. In K. Brown (Red.), *Encyclopedia of Language & Linguistics* (pp. 58–66). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B0-08-044854-2/00798-7>

McNeill, D., & Duncan, S. D. (2000). Growth points in thinking-for-speaking. In D. McNeill (Red.), *Language and Gesture* (1ste dr., pp. 141–161). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511620850.010>

Slobin, D. I. (1991). Learning to think for speaking: Native language, cognition, and rhetorical style. *Pragmatics*, 1(1), 7–26.

Slobin, D. I. (1996a). From “thought and language” to “thinking for speaking.” In J. J. Gumperz (Red.), *Rethinking linguistic relativity* (pp. 70–96). Cambridge University Press.

Referentias

Slobin, D. I. (1996b). Two ways to travel: Verbs of motion in English and Spanish. In M. Shibatani & S. A. Thompson (Red.), *Grammatical constructions: Their form and meaning* (pp. 195–220). Clarendon Press.

Slobin, D. I. (2003). Language and thought online: Cognitive consequences of linguistic relativity. In S. Goldin-Meadow & D. Gentner (Red.), *Language in mind* (pp. 157–191). MIT Press.

Stam, G. (2006). Thinking for speaking about motion: L1 and L2 speech and gesture. *IRAL - International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 44(2). <https://doi.org/10.1515/IRAL.2006.006>

Stam, G. (2008). What Gestures Reveal About Second Language Acquisition. In S. G. McCafferty & G. Stam (Red.), *Gesture second language acquisition and classroom research*. Routledge.

Stam, G. A. (2010). Can an L2 Speaker's Patterns of Thinking for Speaking Change? In Z. Han & T. Cadierno (Red.), *Linguistic Relativity in SLA: Thinking for Speaking* (pp. 59–83). Multilingual Matters.
<https://www.degruyter.com/document/doi/10.21832/9781847692788-005/html>

Talmy, L. (1985). Lexicalization patterns: Semantic structure in lexical forms. In *Language typology and syntactic description* (Vol. 3, pp. 57–149). Cambridge University Press.

Talmy, L. (2000). *Toward a cognitive semantics* (Vol. 2). MIT Press.

Woerfel, T. J. N. (2019). *Encoding motion events: The impact of language-specific patterns and language dominance in bilingual children*. De Gruyter.